

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННІПБ ЗУНУ

Надія КУЛЬЧИЦЬКА

29 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

29 08 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Фінансовий менеджмент»

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань – 07 Управління та адміністрування

спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

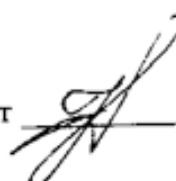
освітньо-професійна програма – Фінанси, банківська справа та страхування

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції, год.	Практ. зан. год.	ІРС, год.	Тренінг, год.	СРС, год.	Разом, год.	Залік (сем.)	Екзамен (сем.)
Денна	3	5	32	44	5	10	119	210		5
Заочна	3	5	8	4	-	-	198	210		6

Чортків – ЗУНУ
2025

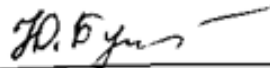
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склав(ла) к.е.н., доцент Інеса ВЕРБІЦЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 1 від 26.08.2025 р.)

Завідувач кафедри Людмила ДЕРМАНСЬКА

Гарант ОПП

Юлія БУТЕЛЬ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Фінансовий менеджмент”

I. Опис дисципліни “Фінансовий менеджмент”

Дисципліна - „Фінансовий менеджмент”	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS- 7	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни: обов’язкова дисципліна Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів - 5	Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки – Денна - 3 Заочна - 3 Семестр – Денна – 5 Заочна – 5; 6
Кількість змістовних модулів –3	Освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»	Лекції: Денна форма – 32 год. Заочна форма – 8 год. Практичні заняття: Денна форма – 44 год. Заочна форма – 4 год.
Загальна кількість годин – 210	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Самостійна робота: Денна – 119 год., Заочна – 198 год. Тренінг – 10 год. Індивідуальна робота: - 5 год
Тижневих годин: Денна форма навчання – 14 год., Аудиторних годин: 5 год.		Вид підсумкового контролю - іспит

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ „ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

2.1. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Складний етап формування ринкової економіки в нашій країні зумовив потребу навчання як практиків бізнесу, так і студентів вузів фінансового менеджменту - науці управління фінансами фірми, спрямованій на досягнення її стратегічних і тактичних цілей. Останні ж індивідуальні для кожного господарюючого суб'єкта. Фірми в складних умовах українського податкового клімату і високої інфляції можуть мати різноманітні інтереси в питаннях регулювання прибутку, примноження майна акціонерів, контролю за курсовою вартістю акцій, дивідендної політики.

Мета дисципліни: оволодіння сучасними методами і прийомами управління фінансами організації: формування системи знань та практичних навичок використання інформаційно-аналітичної бази в процесі управління фінансами підприємств, операційною та інвестиційною діяльністю, визначення стратегії і тактики фінансового забезпечення суб'єктів господарювання.

Предмет дисципліни - є стратегічне та оперативно-тактичне управління фінансами підприємств різних організаційно-правових форм та різних форм власності, направлене на максимізацію фінансових результатів діяльності підприємства та максимізацію добробуту власників підприємства

2.2. ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- з'ясувати сутність, цілі, завдання та функції фінансового менеджменту;
- навчити застосовувати методичний інструментарій управління фінансами підприємств;
- виробити навички управління вхідними та вихідними грошовими потоками на підприємстві;
- сформувати вміння застосовувати системний підхід до управління прибутком, інвестиціями, активами підприємства;
- оволодіти методикою визначення вартості капіталу підприємства та з'ясувати способи оптимізації його структури;
- навчити оцінювати фінансові ризики та застосовувати інструменти антикризового управління підприємством.

2.3. НАЙМЕНУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Фінансовий менеджмент» забезпечує інструментарій формування наступних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

2.4. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент, бухгалтерський облік і оподаткування, теорія фінансів

2.5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати (ПР) дисципліни «Фінансовий менеджмент»:

- ПР 04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
- ПР 05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- ПР 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
- ПР 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПР 20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ “ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади фінансового менеджменту.

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Сутність фінансового менеджменту. Функції фінансового менеджменту та їхнє значення. Фінансовий менеджмент як система управління фінансами підприємства. Необхідність і умови ефективності фінансового менеджменту.

Мета фінансового менеджменту. Основні завдання фінансового менеджменту. Значення максимізації прибутку і ринкової вартості підприємства для реалізації кінцевих інтересів його власників.

Стратегія і тактика фінансового менеджменту. Об'єкти і суб'єкти фінансового менеджменту. Механізм фінансового менеджменту. Місце фінансового менеджменту в організаційній структурі підприємств. Методи та засоби фінансового менеджменту.

Література: 5,9,14,24,28,29

ТЕМА 2. СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Методологічні основи побудови системи забезпечення фінансового менеджменту. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. Характеристика моделі фінансової інфраструктури підприємства. Системи і методи внутрішнього фінансового контролю.

Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. Фінансова інформаційна база. Показники інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. Зміст фінансової звітності. Загальні вимоги до інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. Основні користувачі фінансової інформації

Література: 10,12,15,21,27

Змістовий модуль 2. Стратегія та тактика управління активами, прибутком, фінансовими ризиками, інвестиціями на підприємстві.

ТЕМА 3. ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ ГРОШЕЙ У ЧАСІ ТА ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ У ФІНАНСОВИХ РОЗРАХУНКАХ

Необхідність визначення вартості грошей у часі. Фактори, що впливають на зміну вартості грошей у часі. Вплив інфляції на зміну вартості грошей. Ризик і його вплив на зміну вартості грошей.

Нарахування простих і складних процентів.

Майбутня вартість грошей і її зміст. Поняття компаундування. Розрахунок майбутньої вартості грошей з урахуванням анuitетів. Використання процентного фактора в розрахунках майбутньої вартості грошей.

Теперішня вартість грошей і її зміст. Поняття дисконтування та його застосування. Визначення суми дисконту. Визначення чистого дисконтного доходу. Розрахунок теперішньої вартості анuitетів. Поточна вартість довічної ренти. Використання процентного фактора в розрахунках теперішньої вартості грошей.

Урахування фактора часу в розрахунках вартості облігацій та акцій.

Література: 14,16,18,24,28

ТЕМА 4. УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Поняття грошового потоку. Значення грошових потоків у діяльності підприємства. Оптимізація грошових потоків. Види грошових потоків та їх класифікація. Принципи управління грошовими потоками. Складання Звіту про рух коштів.

Вхідні грошові потоки і їх характеристика. Зміст і завдання управління вхідними грошовими потоками. Управління грошовими потоками, пов'язаними з операційною діяльністю. Управління грошовими потоками, пов'язаними з фінансовими операціями.

Управління вихідними грошовими потоками. Зміст і завдання управління вихідними грошовими потоками. Перерахування коштів до бюджету і фондів соціального страхування. Погашення зобов'язань за кредитами та інших боргових зобов'язань.

Планування надходження й використання коштів. Розробка й застосування платіжного календаря.

Література: 1,3,10,7,17,8,25

ТЕМА 5. ВАРТІСТЬ І ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ

Сутність капіталу підприємства. Класифікація капіталу. Визначення загальної потреби в капіталі. Фактори, що впливають на обсяг капіталу. Власний капітал і його формування. Зареєстрований капітал. Пайовий капітал. Резервний капітал. Нерозподілений прибуток. Управління формуванням власного капіталу.

Позичковий капітал. Довгострокові фінансові зобов'язання. Короткострокові фінансові зобов'язання. Кредиторська заборгованість. Управління позичковим капіталом. Управління кредиторською заборгованістю.

Вартість капіталу. Вартість капіталу як міра прибутковості. Норма капіталу. Базова концепція визначення вартості капіталу. Визначення вартості власного капіталу. Вартість акціонерного капіталу. Оцінка позикового капіталу. Оцінка загальної вартості капіталу. Інфляція та ринкова вартість капіталу. Розрахунок середньозваженої вартості капіталу. Фінансовий леверидж. Ефект фінансового левериджу.

Структура капіталу. Фактори, що впливають на структуру капіталу. Управління структурою капіталу. Оптимізація структури капіталу. Політика підприємства щодо структури капіталу. Вплив структури капіталу на вартість підприємства.

Література: 8, 9, 10, 11, 18, 20, 28, 27

ТЕМА 6. УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

Склад і структура активів підприємства. Оцінка активів.

Зміст і завдання управління оборотними активами. Управління виробничими запасами. Управління дебіторською заборгованістю. Визначення оптимальної структури дебіторської заборгованості. Забезпечення ефективного контролю за рухом і своєчасним поверненням дебіторської заборгованості. Методи інкасації дебіторської заборгованості. Методи рефінансування дебіторської заборгованості. Управління коштами. Оптимізація залишку коштів підприємства.

Джерела формування оборотних активів підприємства та способи забезпечення їх оптимальної структури. Стратегія фінансування оборотних активів: агресивна модель, консервативна модель, компромісна модель.

Управління необоротними активами підприємства. Управління основними засобами та нематеріальними активами.

Література: 13, 12, 21, 24

ТЕМА 7. УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ

Зміст і завдання управління прибутком. Системний підхід до управління прибутком підприємства. Інформаційна база управління прибутком.

Управління прибутком від операційної діяльності. Формування прибутку від основної діяльності. Фактори, що впливають на формування прибутку. Зовнішні та внутрішні фактори. Управління формуванням собівартості. Розрахунок граничної виручки і граничних витрат. Аналіз безбитковості. Розробка цінової політики та її оптимізація на підприємстві. Політика максимізації прибутку підприємства. Операційний леверидж.

Управління формуванням прибутку від іншої операційної діяльності. Формування прибутку від фінансових операцій.

Сутність і завдання управління розподілом прибутку. Фактори, що впливають на розподіл прибутку. Система оподаткування підприємств та її вплив на розподіл прибутку.

Управління використанням чистого прибутку. Аналіз використання прибутку. Формування нерозподіленого прибутку. Дивідендна політика.

Література: 8,12,21,24,15,16

ТЕМА 8. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ

Сутність фінансових ризиків та їх класифікація.

Основні види фінансових ризиків: валютний, депозитний, процентний, інфляційний, інвестиційний, кредитний. Фактори, що впливають на рівень фінансових ризиків. Визначення рівня ризику і його впливу на фінансовий стан підприємства.

Управління фінансовими ризиками. Прогнозування ймовірності настання фінансових ризиків підприємств.

Методи розрахунку ризиків. Економіко-статистичні методи оцінки рівня ризику. Експертні методи оцінки рівня ризику. Аналогові методи оцінки рівня ризику. Премія за ризик та порядок її визначення.

Способи уникнення та нейтралізації фінансових ризиків. Страхування ризиків. Хеджування ризиків. Використання механізмів диверсифікації.

Література: 1, 3, 10, 7, 22, 23, 25

ТЕМА 9. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЯМИ

Сутність і класифікація інвестицій. Зміст і завдання управління інвестиціями. Види інвестицій. Формування інвестиційної політики.

Форми реальних інвестицій і особливості управління ними. Капітальні вкладення. Види інвестиційних проєктів і вимоги до їхньої розробки. Методи оцінки ефективності інвестиційних проєктів. Окупність капітальних вкладень та її розрахунок. Особливості управління інноваціями підприємств.

Управління реалізацією реальних інвестиційних проєктів. Порядок розробки бюджету капітальних вкладень. Управління джерелами фінансування капітальних вкладень. Амортизаційна політика підприємства. Інструменти довготермінового фінансування інвестицій. Визначення оптимальної структури джерел фінансування капіталовкладень.

Фінансові інвестиції підприємства. Управління фінансовими інвестиціями. Вкладання коштів у цінні папери. Розміщення коштів на депозитних рахунках. Портфель фінансових вкладень та принципи його формування. Методи оцінки інвестиційного портфеля з урахуванням ризику. Диверсифікація інвестиційного портфеля. Ризикові інвестиції (венчурний капітал).

Література: 3, 6, 7, 15, 16, 28, 29

Змістовий модуль 3. Планування, фінансовий аналіз та антикризове управління у фінансовому менеджменті.

ТЕМА 10. ВНУТРІШНЬОФІРМОВЕ ФІНАНСОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ

Фінансове прогнозування та планування в системі фінансового менеджменту. Цілі й завдання внутрішньофірмового фінансового прогнозування та планування.

Методи фінансового прогнозування та планування.

Бюджетування та його сутність. Види бюджетів. Складання бюджетів (кошторисів). Методика розрахунку основних фінансових показників бюджетів.

Оперативне фінансове планування як основа внутрішньофірмового фінансового контролю.

Література: 9, 11, 14, 25, 28, 29

ТЕМА 11. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Призначення й види фінансових звітів. Методи оцінки фінансових звітів. Склад, характеристика та зміст фінансової звітності підприємства згідно з положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Зміст і завдання аналізу фінансових звітів.

Баланс і його значення для аналізу фінансового стану підприємства. Аналіз динаміки і структури активу та пасиву балансу.

Аналіз Звіту про фінансові результати підприємства. Аналіз Звіту про рух грошових коштів. Критерії і методика оцінки незадовільної структури балансу підприємств.

Система показників фінансового стану підприємства та їх оцінка. Аналіз економічного потенціалу підприємства. Аналіз показників ліквідності та платоспроможності підприємства. Оцінка ліквідності балансу підприємства. Показники фінансової стійкості та стабільності підприємства і їх оцінка. Показники ринкової ділової активності підприємства.

Комплексний аналіз фінансового стану підприємства.

Аналіз Звіту про власний капітал

Література: 4,6, 8, 11, 25, 26

ТЕМА 12. АНТИКРИЗОВЕ ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Зміст та завдання антикризового фінансового управління підприємством.

Методи прогнозування банкрутства підприємства. Система попередження банкрутства і розробка комплексу запобіжних заходів.

Фінансова санація підприємства як елемент антикризового управління. Досудова санація. Санація за рішенням суду. Менеджмент санації підприємства, його функції та завдання.

Методи фінансування санації підприємства. Управління зовнішніми та внутрішніми джерелами фінансування санації.

Реструктуризація в системі антикризового фінансового управління підприємством та її організаційно-фінансове забезпечення.

Література: 1, 3, 10, 7, 22

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ “ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

(денна форма)

№ п\п	Назва теми	Кількість годин					
		Лекції	Практичні заняття	Самос- тійна робота	Індиві- дуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи
	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади фінансового менеджменту						
1.	Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	2	2	10	1	2	Поточне опитування, тестові завдання

2.	Система забезпечення фінансового менеджменту	2	2	10			Поточне опитування, тестові завдання
Змістовий модуль 2. Стратегія та тактика управління активами, прибутком, фінансовими ризиками, інвестиція на підприємстві							
3.	Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	2	4	10	3	6	Поточне опитування, задачі
4.	Управління грошовими потоками	2	4	10			Поточне опитування, тестові завдання, задачі
5.	Вартість і оптимізація структури капіталу	4	4	10			Заліковий модуль 1 за темами 1-5
6.	Управління активами	2	4	10			Поточне опитування, задачі
7.	Управління прибутком	4	4	10			Поточне опитування, тестові завдання, задачі
8.	Управління фінансовими ризиками	2	4	10			Поточне опитування, тестові завдання
9.	Управління інвестиціями	2	4	10			Поточне опитування, тестові завдання
Змістовий модуль 3. Планування, фінансовий аналіз та антикризове управління у фінансовому менеджменті							
10.	Внутрішньофірмове фінансове прогнозування та планування	2	4	10	1	2	Поточне опитування, тестові завдання
11.	Аналіз фінансових звітів підприємства	4	4	10			Поточне опитування, тестові завдання
12.	Антикризове фінансове управління на підприємстві	4	4	9			Заліковий модуль 2 за темами 6-12
Всього		32	44	119	5	10	іспит

(заочна форма)

№ п\п	Назва теми	Кількість годин			Контрольні заходи
		Лекції	Прак тичні занят тя	Самостійна робота	
	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади фінансового менеджменту				
1.	Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	2	1	16	Поточне опитування, тестові завдання,
2.	Система забезпечення фінансового менеджменту			17	
Змістовий модуль 2. Стратегія та тактика управління активами, прибутком, фінансовими ризиками, інвестиція на підприємстві					
3.	Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	2	2	17	Поточне опитування, тестові завдання, задачі
4.	Управління грошовими потоками на підприємстві			16	
5.	Вартість і оптимізація структури капіталу			16	
6.	Управління активами			16	
7.	Управління прибутком	2		17	
8.	Управління фінансовими ризиками			17	
9.	Управління інвестиціями			16	
Змістовий модуль 3. Планування, фінансовий аналіз та антикризове управління у фінансовому менеджменті					
10.	Внутрішньофірмове фінансове прогнозування та планування	2	1	17	Поточне опитування, тестові завдання
11.	Аналіз фінансових звітів підприємства			17	
12.	Антикризове фінансове управління на підприємстві			16	
Всього		8	4	198	іспит

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1.

Тема: Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту.

Мета: засвоїти теоретичний базис щодо сутності, цілей, завдань і функцій фінансового менеджменту

Питання для обговорення:

1. Необхідність, сутність, цілі та завдання фінансового менеджменту. Принципи фінансового менеджменту.
2. Суб'єкти та об'єкти фінансового менеджменту. Функції фінансового менеджменту.
3. Поняття механізму фінансового менеджменту, його елементи.

Дискусійне обговорення питань щодо ролі фінансового менеджера у розробці стратегії і тактики розвитку підприємства.

Література: 5,9,14,24,28,29

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2.

Тема . Система забезпечення фінансового менеджменту.

Мета: засвоїти теоретичні знання щодо функціонування системи забезпечення фінансового менеджменту.

Питання для обговорення:

1. Поняття організаційного забезпечення фінансового менеджменту, його структура.
2. Характеристика та вимоги до інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. Користувачі фінансової інформації.
3. Внутрішній фінансовий контроль на підприємстві: зміст і значення.

Обговорення дискусійних питань щодо призначення основних компонентів фінансової звітності.

Література:10,12,15,21,27

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3 -4.

Тема. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках.

Мета: навчитися розраховувати майбутню та теперішню вартість грошей.

Питання для обговорення:

1. Вартість грошей у часі, необхідність і значення у фінансовому менеджменті.
2. Розрахунок майбутньої вартості грошей. Компаундування, його практичне використання.
3. Розрахунок приведеної (теперішньої) вартості грошей. Дисконтування, його практичне використання.
4. Поняття анuitету (ренти). Звичайна та вексельна рента, їх майбутня і теперішня вартість.

Розв'язування задач щодо визначення теперішньої та майбутньої вартості грошових коштів та вирішення тестових завдань.

Література: 14,16,18,24,28

Практичне заняття 5-6

Тема. Управління грошовими потоками на підприємстві.

Мета: засвоїти знання щодо теоретичних засад управління грошовими потоками на підприємстві, а також застосовувати їх у практичній діяльності при здійсненні управління грошовими потоками

Питання для обговорення:

1. Поняття грошових потоків, їх види та значення у діяльності підприємства.
2. Управління грошовими потоками на підприємстві: необхідність, зміст, завдання та принципи.

3. Вхідні та вихідні грошові потоки.
4. Етапи управління грошовими потоками на підприємстві.

Обговорення дискусійних питань щодо концепції і методичного інструментарію обліку чинника інфляції, ризику та ліквідності.

Розв'язування задач щодо визначення показника чистого грошового потоку від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності та вирішення тестових завдань.

Література: 1,3,10,7,17,8,25

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7-8

Тема. Вартість і оптимізація структури капіталу.

Мета: засвоїти теоретичні і практичні засади управління капіталом на підприємстві

Питання для обговорення:

1. Капітал підприємства, його сутність, класифікація та компоненти.
 - 1.1. Власний капітал підприємства, особливості його формування.
 - 1.2. Позичковий капітал підприємства, особливості його формування.
2. Визначення потреби в капіталі підприємства.
3. Вартість капіталу підприємства. Розрахунок вартості компонентів і середньозваженої вартості капіталу підприємства. Ефект фінансового левериджу.
4. Структура капіталу підприємства та її оптимізація

Розв'язування задач щодо визначення оптимальної структури капіталу суб'єкта підприємницької діяльності, оцінки можливості та ефективності використання банківського кредиту, фінансового лізингу та облігаційної позики як джерел фінансування; дискусійне обговорення питань щодо з'ясування ролі фінансового важеля (левериджу) як методу управління прибутком.

Література: 8, 9, 10, 11, 18, 20, 28, 27

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9-10

Тема . Управління активами.

Мета: засвоїти теоретичний базис щодо здійснення управління активами на підприємстві, а також навчитися застосовувати отримані знання в практичній діяльності.

Питання для обговорення:

1. Активи підприємства, їх сутність і класифікація.
2. Структура активів підприємства.
3. Управління необоротними активами підприємства.
4. Управління оборотними активами підприємства.
5. Стратегія фінансування оборотних активів підприємств.

Обговорення дискусійних питань щодо сутності вибору типу комплексної політики оперативного управління оборотними активами підприємства і поточними пасивами. Розв'язування задач щодо визначення коефіцієнта відволікання оборотних активів та оцінка на його основі визначте ефективності менеджерської роботи кожного підприємства та вирішення тестових завдань.

Література: 13, 12, 21, 24

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11-12

Тема. Управління прибутком.

Мета: засвоїти теоретичні підвалини управління прибутком на підприємстві, а також навчитися застосовувати отримані знання в практичній діяльності.

Питання для обговорення:

1. Доходи та витрати підприємства, їхня сутність і класифікація.
2. Прибуток підприємства: сутність, значення та класифікація. Формування прибутку від операційної діяльності підприємства.
3. Зміст і завдання управління прибутком на підприємстві.
4. Операційний аналіз на підприємстві, його ключові елементи.
5. Управління розподілом та використанням прибутку підприємства.

Обговорення дискусійних питань щодо сутності і послідовності розроблення та реалізації дивідендної політики підприємства. Розв'язування практичних завдань щодо методології визначення порога рентабельності і запасу фінансової міцності підприємства розрахунковим і графічним методами. та вирішення тестових завдань.

Література: 8,12,21,24,15,16

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13-14

Тема: Управління фінансовими ризиками.

Мета: засвоїти теоретичні основи та практичні аспекти здійснення управління фінансовими ризиками на підприємстві.

Питання для обговорення:

1. Сутність фінансових ризиків підприємства, їх види.
2. Етапи управління фінансовими ризиками підприємства.
3. Статистичні методи оцінки фінансових ризиків підприємства.
4. Методи нейтралізації фінансових ризиків підприємства

Дискусійне обговорення питань щодо використання інструментів хеджування фінансових ризиків на практиці. Розв'язування практичних завдань щодо оцінки рівня фінансового ризику за двома інвестиційними проектами, використовуючи статистичні методи, та обґрунтування управлінського рішення щодо доцільності реалізації проекту. Розв'язування тестових завдань.

Література: 1, 3, 10, 7, 22, 23, 25

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 15-16

Тема. Управління інвестиціями.

Мета: засвоїти теоретичні основи та практичні аспекти здійснення управління інвестиціями на підприємстві.

Питання для обговорення:

1. Сутність інвестицій підприємства, їх класифікація. Джерела та форми фінансування інвестицій.
2. Управління інвестиціями на підприємстві, його зміст і етапи.
3. Реальні інвестиції та особливості управління ними. Методи оцінки інвестиційних проектів.
4. Управління фінансовими інвестиціями.

Обговорення дискусійних питань щодо визначення сутності методики розрахунку та оцінювання основних показників оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів, а також особливостей формування політики управління реальними інвестиціями. Розв'язування тестових завдань.

Література: 3, 6, 7, 15, 16, 28, 29

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 17-18

Тема: Внутрішньофірмове фінансове прогнозування та планування.

Мета: вміти здійснювати фінансове планування і прогнозування на підприємстві, а також навчитися застосовувати отримані знання в практичній діяльності.

Питання для обговорення:

1. Внутрішньофірмове фінансове прогнозування і планування: зміст, цілі та завдання.
2. Бюджетування на підприємстві, його зміст. Види бюджетів підприємства.
3. Оперативне фінансове планування на підприємстві

Обговорення дискусійних питань щодо визначення різниці між системою поточного планування фінансової діяльності та системою оперативного планування фінансової діяльності. Розв'язування практичних завдань щодо здійснення аналізу складу, структури та динаміки зміни доходів підприємств, а також складання плану надходження коштів. Розв'язування тестових завдань.

Література: 9, 11, 14, 25, 28, 29

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 19-20

Тема: Аналіз фінансових звітів підприємства.

Мета: вміти аналізувати фінансову звітність на підприємстві, а також здійснювати її формування.

Питання для обговорення:

1. Зміст, цілі та завдання аналізу фінансової звітності на підприємстві.
2. Аналіз балансу підприємства.
3. Аналіз звіту про фінансові результати підприємства.
4. Аналіз звіту про рух грошових коштів.
5. Аналіз звіту про власний капітал.

Обговорення дискусійних питань щодо виявлення та аналізу викривлень у фінансовій звітності, а також аналізу тенденцій змін коефіцієнтів, аналіз масштабу та аналіз темпів зростання. Розв'язування практичних занять щодо здійснення аналізу ефективності використання ресурсів підприємства за даними його фінансової звітності

Література: 4,6, 8, 11, 25, 26

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 21-22

Тема. Антикризове фінансове управління на підприємстві.

Мета: засвоїти теоретичні основи антикризового фінансового управління на підприємстві, а також навчитися застосовувати отримані знання в практичній діяльності

Питання для обговорення:

1. Поняття банкрутства підприємства, причини його виникнення.
2. Методи прогнозування банкрутства підприємства.
3. Фінансова санація підприємства. Методи фінансування санації підприємства.
4. Реструктуризація в системі антикризового фінансового управління підприємством та її організаційно-фінансове забезпечення.

Дискусійне обговорення питання системи експрес-діагностики банкрутства на підприємстві та впливу фінансової кризи на фінансовий стан суб'єктів господарювання. Розв'язування практичних завдань щодо аналізу фінансового стану корпорації за допомогою визначених показників, Розв'язування тестових завдань

Література: 1, 3, 10, 7, 22

6. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Мета тренінгу з дисципліни «Фінансовий менеджмент» – систематизація, узагальнення, засвоєння та закріплення знань, отриманих на лекційних і практичних заняттях, формування у студентів практичних навичок для прийняття обґрунтованих фінансово-управлінських рішень, розвиток критичного мислення щодо фінансового планування, управління активами і пасивами, прибутком і рентабельністю, аналізу фінансових ризиків, оптимізації структури капіталу та ефективного використання фінансових ресурсів підприємства.

Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

Проведення тренінгу дає змогу:

- забезпечити глибоке засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент»;
- розвинути у студентів навички прийняття обґрунтованих фінансово-управлінських рішень на основі аналізу фінансових показників;
- формувати вміння використовувати теоретичні знання для вирішення конкретних прикладних завдань у сфері управління різними аспектами фінансової діяльності суб'єктів господарювання;
- сприяти розвитку здатності студентів інтерпретувати та пояснювати результати фінансового аналізу для формування ефективних управлінських рішень.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина передбачає актуалізацію теми тренінгового заняття та структурування процесу його проведення; ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами; представлення програми тренінгу.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття, забезпечення учасників тренінгу роздатковим матеріалом.

3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдання щодо виокремлення структурних підрозділів в межах конкретного підприємства. Студент самостійно обирає об'єкт дослідження – підприємство, яке виготовляє продукцію або надає певні послуги.

Детально ознайомившись із фінансовою документацією досліджуваного підприємства, студент повинен виконати наступне завдання – обґрунтувати місію, призначення та задачі структурних підрозділів з:

- Управління грошовими потоками.
- Управління капіталом.
- Управління активами.
- Управління прибутком.
- Управління фінансовими ризиками.
- Управління інвестиціями.
- Антикризового фінансового управління.

Підготовлений матеріал представити у формі презентацій. На слайдах розмістити інформацію, яка містить основні аспекти дослідження, дати оцінку роботі конкретних структурних підрозділів досліджуваного підприємства, виокремити яким чином взаємодіють між собою структурні підрозділи досліджуваного підприємства, зробити висновки

4. Підведення підсумків. Обговорення результатів виконаних завдань в групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Оцінювання – оцінюється презентаційний виступ за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

- 70% - підготовка презентації;
- 30% - захист презентації.

Обговорюються результати виконання завдань.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів має на меті формування пізнавальної активності студентів, засвоєння ними основних умінь і навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості студентів при вивченні дисципліни «Фінансовий менеджмент» тощо.

У процесі самостійної роботи студенти мають оволодіти вміннями та навичками

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання статистичної інформації;
- підготовки презентацій дослідницьких проєктів і написання рефератів з проблематики фінансового менеджменту;

Самостійна робота студентів полягає у підготовці презентаційних виступів, що оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

- 80% - підготовка презентації;

- 20% - захист презентації.

Обговорюються результати виконання завдань.

Тематика презентацій:

1. Механізм фінансового менеджменту та його основні елементи
2. Організаційні засади фінансового менеджменту.
3. Фінансова служба в системі управління підприємством та її функціональні обов'язки
- Основні підходи до організації фінансового управління підприємством.
4. Особливості організації фінансового менеджменту на підприємствах різних організаційно-правових форм та форм власності.
5. Інформаційне забезпечення системи управління фінансами підприємства та його компоненти.
6. Бухгалтерський облік та фінансова звітність у системі інформаційного забезпечення управління фінансами.
7. Внутрішні джерела формування інформаційної бази фінансового менеджменту.
8. Особливості фінансової звітності як основного джерела фінансової інформації.
9. Грошові потоки: сутність, класифікація та основні засади управління.
10. Оцінка фінансової стратегії підприємства та управління її реалізацією
11. Кількісні моделі та основні етапи управління грошовими активами.
12. Сутність та особливості бюджетування внутрішніх підрозділів підприємства
13. Розробка бюджетів структурних підрозділів підприємства
14. Сутність та принципи антикризового фінансового менеджменту
15. Методи діагностики банкрутства
16. Правове та організаційне забезпечення санаційних та ліквідаційних процедур
17. Фінансовий менеджмент у готельно-ресторанній справі
18. Фінансовий менеджмент під час війни
19. Стан фінансової безпеки домогосподарств України
20. Процес формування та напрями оптимізації структури фінансових ресурсів суб'єкта господарювання
21. Розвиток та запровадження інноваційних підходів до фінансового управління страховими компаніями в умовах воєнного стану
22. Бізнес-поведінка суб'єктів ринку ІТ в умовах воєнного стану
23. Внутрішній фінансовий моніторинг грошових потоків підприємства як інструмент управління його фінансовою стійкістю
24. Фінансове забезпечення розвитку стартап-підприємництва в умовах воєнного стану
25. Управління діловою активністю та його місце у фінансовому менеджменті підприємства

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни “Фінансовий менеджмент” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- оцінювання результатів тренінгу;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань
- екзамен.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фінансовий менеджмент» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять по 5 темах	Підсумкова модульна контрольна робота проводиться по 1-5 темах в аудиторії або в системі дистанційного навчання MOODLE Теоретичні питання (2 питання по 25 балів, макс 50 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять по 6-12 темах	Підсумкова модульна контрольна робота проводиться по 6-12 темах в аудиторії або в системі дистанційного навчання MOODLE Теоретичні питання (2 питання по 25 баоів, макс 50 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Сукупність питомої ваги кожної складової: -70% - підготовка презентації; -30% - захист презентації	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.	2 Теоретичних питання – макс. 40 балів Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Задача 1 – макс. 30 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульна робота складається із:

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 задача, за розв'язання якої студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

3 бали – на тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 задача, за розв'язання якої студент може отримати від 0 до 30 балів;

20–30 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–19 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання:

2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 20 балів, що в підсумку дає максимально 40 балів

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-12
2.	Проекційний екран	1-12
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google	1-12

	Chrome, Firefox)	
4.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-12
5.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-12
6.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-12
7.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-12
8.	Форми фінансової звітності	4-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. С. 300
2. Вахович І. М. Фінансовий менеджмент: магістерський курс : навч. посіб. 3-тє вид., змінєне і доп. Луцьк : Надстир'я, 2023. С. 640
3. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Вид. 2-ге. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с
4. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання / уклад. І.Вербіцька. Чортків, 2024.
5. Методичні рекомендації для виконання практичних занять та індивідуальної роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання. / уклад. І.Вербіцька Чортків, 2024.
6. Вербіцька І.І. Інструменти бюджетно-податкового регулювання економіки. Міжнародний науковий журнал «Економічний дискурс». 2021. № 3-4. С.7-13 <http://surl.li/xfuzqt>
7. Вербіцька І.І., Довбуш А.В. Фінансове забезпечення розвитку корпорацій. Інноваційна економіка. 2024. № 2 (94). С.159-165 <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1260>
8. Вербіцька І.І., Бучинська Т.В. Проектний менеджмент – інструмент реалізації бізнес-пріоритетів міжнародних компаній. Інноваційна економіка. 2023. №2 (94). С.135-140 <http://surl.li/gehajt>
9. Вербіцька І.І., Яремчик М.І., Калинович А.Р. Управління фінансовими ризиками підприємств в період глобальної економічної нестабільності. Актуальні питання економічних наук. 2025. №11. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/534>
10. Вербіцька І.І. Менеджмент проектного фінансування в умовах глобалізації міжнародної економіки. Інноваційна економіка. 2024. №4. С. 208-217.
11. Вербіцька І.І. Костик Є.П. Фінансовий менеджмент як інструмент забезпечення ефективності міжнародних інвестиційних проектів в контексті глобалізаційних процесів міжнародної економіки та фінансових ринків. Modeling the development of the economic systems. 2025. №1. С.66-71
12. Антоненко, В., Лизунова, О., Попова, О., Мізіна, О., Панченко, Г., Сарбаш, Л. Тріада стратегічного – тактичного – оперативного ризик-менеджменту як інновація у фінансовому управлінні. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice* 2023. № 4(51) С. 118–146.
13. Бреус С. В., Буваник О. І. Основні аспекти управління збутовою діяльністю підприємства. Multidisciplinary academic explorations : The I International Science Conference, January 10-12, Amsterdam, Netherlands. 2022. 171 p.
14. Бондарук Т. Г., Заїчко І. В., Бондарук І. С. Діагностика фінансового стану підприємства та його інвестиційної привабливості в системі фінансового менеджменту. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2022. № 1-2. С. 62–75.
15. Гражевська Н. І., Чигиринський А. М. Цифрова трансформація економіки в умовах

посилення глобальних ризиків і загроз. *Економіка та держава*. №8. 2021. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/8_2021/11.pdf

16. Журавльова І. Фінансовий менеджмент в сучасному вимірі. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2023. С.188-204

17. Нікольчук Ю. Фінансовий менеджмент під час війни. *Modeling the development of the economic systems*, 2024, № 2, р. 215-223

18. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. С. 214

19. Kneysler O., Andrusiv U., Spasiv N., Marynychak L., Kryvytska O. Construction of Economic Models of Ensuring Ukraine's Energy Resources Economy. 10th International Conference on Advanced Computer Information Technologies, ACIT 2020 - Proceedings, 2020. P. 651–656. (Scopus)

20. Кнейслер О., Спасів Н. Стратегічні орієнтири розвитку фінансів ОТГ: імплементація світового досвіду. *Вісник THEU*. 2020. № 3. С. 102-122.

21. Кнейслер О. В., Березька К. М., Спасів Н. Я., Кулина Г. М. Інформаційна технологія прогнозування фінансових результатів страхових компаній. *Український журнал інформаційних технологій*. 2021. Вип. 3, Т. 2. С. 87-93.

22. Кнейслер О., Король С., Спасів Н. Прагматизм управління фінансовою стійкістю страхових компаній в Україні. *Світ фінансів*. 2022. Вип. 3 (72). С. 98-110.

23. Kneysler O., Spasiv N., Marynychak L. Modern tools for forming the optimal structure of revenues of territorial communities' budgets. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2022. Vol. 3(44). P. 110–121.

24. Кнейслер О., Спасів Н., Гузела І. Концептуальні засади державного регулювання страхового ринку. *Світ фінансів*. 2023. Вип. 3 (76).

25. Макроекономічний та монетарний огляд Національного банку України за вересень 2024 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/makroekonomichniy-ta-monetarniy-oglyad-veresen-2024-roku>

26. Ізюмська В.А., Нікульшина А.В. Управління фінансовою стійкістю підприємства. *Економіка і суспільство*. 2021. Випуск 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/993>

27. Омельченко Л.С. Фінансовий менеджмент: навч. посібн. Маріуполь: ПДТУ, 2020. С. 235

28. Основи фінансового менеджменту. Конспект лекцій з дисципліни «Основи фінансового менеджменту для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» / Уклад.: проф. І. А. Федоренко, проф. Н. О. Власова, ст. викл. А. Б. Макаренко. Харків : НТУ «ХПІ», 2021. С. 135 с

29. Приймак С.В., Волкова О.А. Діагностика фінансової стійкості підприємства в умовах посилення глобальної конкуренції. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 30. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/662>

30. Стецюк П.А. Інформаційне забезпечення управління фінансовими ресурсами підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес* № 2 (45), 2024 С. 48-55

31. Решетник Н. І., Насікан Н. І., Клименко О. М., Світлична К. С., Суслова Т. О. Стратегічний фінансовий менеджмент у діяльності корпорацій. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2021. № 2(37). С. 134-141.

32. Коваль Н., Ткачук Л., Панасенко, І. Стратегії фінансового менеджменту в умовах непередбачених коливань фінансового ринку. *Економіка та суспільство*. 2024. № 62. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-68>

33. Ковальов, В., Асташов, Д. Процес формування та напрями оптимізації структури фінансових ресурсів суб'єкта господарювання. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, 2024. № 20. С. 199-207. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.20.23>

34. Нікольчук Ю. Фінансовий менеджмент під час війни. *Modeling the development of the economic systems*, 2024. № 2. С. 215–223. <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-12-28>

35. Сакун А. Ж., Карташова О. Г. Структура інформаційного забезпечення управління

збутової діяльності підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 2. С. 112–117.

36. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. С. 224

37. Martyn, O. M. (2022). Upravlinnia zbutovoiu diialnistiu pidpriemstva v rynkovykh umovakh [Management of sales activities of the enterprise in market conditions]. Menedzhment XXI stolittia : hlobalizatsiini vyklyky – Management of the 21st century: globalization challenges: materials of the VI International science and practice conference, May 19, 2022. Poltava: PDAU, pp. 1057–1060 [in Ukrainian]

38. Sakun, A. Zh., & Kartashova, O. H. (2021). Struktura informatsiinoho zabezpechennia upravlinnia zbutovoi diialnosti pidpriemstva [The structure of information support for the management of sales activities of the enterprise]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and the state*, no. 2, pp. 112–117 [in Ukrainian].

Законодавчі та нормативні документи:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436- IV. URL: <https://surl.li/koypx>
2. Інструкція про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів: Постанова НБУ №7 від 02.01.2019. URL: <https://surl.li/ttlhzi>
3. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>.
4. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств : затв. Наказом М-ва економіки України від 06.09.2006 № 290. URL: <https://surl.li/yoqmzm>
5. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
6. Про банки і банківську діяльність: Закон України № 2121- III від 07.12.2000 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
7. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <https://fiu.gov.ua>
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://me.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Світового банку. URL: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua/>